

PUNCT DE VEDERE
cu privire la Programul național de
sănătate destinat persoanelor cu TSA

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Consiliul Economic și Social, având în vedere prevederile art. 2 alin (3) și alin (4), precum și cele ale art. 9 din legea 248/2013, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

Cu privire la Programul național de sănătate destinat persoanelor cu TSA

SUMAR

Consiliul Economic și Social recomandă elaborarea, de urgență, de către Guvernul României, a hotărârii de guvern privind modificarea HG nr.432/2002 prin introducerea subprogramului național de sănătate privind acordarea de servicii medicale și servicii conexe pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, astfel cum s-a obligat în plenul CES din 22.03.2022.

PREMISE

1. Prin sesizarea transmisă către secretariatul tehnic cu nr. 1453/26.07.2022, ASOCIAȚIA HELP AUTISM, împreună cu Rețeaua RO TSA, ce înglobează 91 de ONG-uri care activează în domeniul autismului și FEDRA - Federația pentru Drepturile și Resursele pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autism, au semnalat Consiliului Economic și Social nerespectarea de către Guvernul României a obligației privind elaborarea programului național de sănătate privind acordarea de servicii medicale și servicii conexe pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist.
2. În motivarea sesizării, reprezentanții societății civile, au arătat în esență următoarele :

- obligația a fost reglementată încă din anul 2020, când a fost adoptată OUG nr.25/2020, iar ulterior OUG nr.145/2020.
- proiectul hotărârii de guvern care reglementa programul destinat persoanelor cu TSA a fost pus în dezbatere publică atât la data de 23.09.2021, cât și la data de 9.02.2022, însă de fiecare dată organul emitent a renunțat la adoptarea acestor dispoziții;
- cu prilejul dezbaterilor ce au avut loc în ședința plenului CES din data de 22.03.2022 asupra proiectului hotărârii de guvern privind programele naționale de sănătate reprezentanții MS și CNAS și-au asumat obligația elaborării actelor normative necesare astfel încât programul destinat persoanelor cu TSA să fie funcțional în termen de 90 de zile de la data ședinței, obligație ce a fundamentat avizul favorabil cu observații al CES ; cu toate acestea programul nu a fost nici măcar pus în dezbatere publică până la data formulării sesizării.

3. Examinând sesizarea formulată, se constată următoarele :

3.1 Astfel, disp. art. 48 alin.(2) lit.b) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, astfel cum au fost modificate prin OUG nr.25/2020, iar ulterior prin OUG nr.145/2020, prevăd că programele naționale de sănătate curative au ca scop și **acordarea de servicii medicale și servicii conexe pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist.**

3.2 Potrivit art. 51 alin. (1) și (4) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

(1) Programele naționale de sănătate sunt elaborate de către Ministerul Sănătății, cu participarea CNAS

(4) Structura programelor naționale de sănătate, obiectivele acestora, precum și orice alte condiții și termene necesare implementării și derulării se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Sănătății.

3.3. La data de 23.09.2021 a fost pus în dezbatere publică un proiect pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 155/2017 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2017 și 2018 care prevedea introducerea unui subprogram

național de intervenții specializate acordate persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, dar care ulterior a fost abandonat de autoritățile competente fără nicio explicație.

- 3.4. Istoria s-a repetat și în acest an, când subprogramul a fost eliminat din HG nr.423/2022 privind aprobarea programelor naționale de sănătate, chiar dacă se regăsea în conținutul proiectului supus dezbaterii publice în procedura transparenței decizionale la data de 9.02.2022, invocându-se necesitatea integrării modificărilor legislative aduse prin Legea nr.58/2022.
- 3.5. Cu prilejul dezbaterilor ce au avut loc în ședința plenului CES din data de 22.03.2022 asupra proiectului hotărârii de guvern privind programele naționale de sănătate (ulterior HG nr.432/2022) reprezentanții MS și CNAS au justificat retragerea dispozițiilor privind programul destinat persoanelor cu TSA prin necesitatea integrării modificărilor legislative aduse prin Legea nr.58/2022¹, asumându-și un termen de 90 de zile pentru elaborarea actelor normative necesare și adoptarea unei hotărâri de guvern prin care să fie modificat HG nr.423/2022 în sensul introducerii și a programului destinat persoanelor cu TSA.
- 3.6. În aceste condiții, avizul CES cu privire la proiectul hotărârii de guvern privind programele naționale de sănătate a fost favorabil **cu observațiile privind necesitatea elaborării programului destinat persoanelor cu TSA.**
- 3.7. Modificările aduse prin Legea nr.58/2022 au vizat, în esență, reglementarea furnizorilor de servicii conexe actului medical destinat persoanelor cu TSA ca unități de specialitate prin intermediul cărora se derulează programele naționale de sănătate (art.III pct.1 din Legea nr.58/2022), precum și recunoașterea organizațiilor neguvernamentale ca furnizori de servicii conexe actului medical pentru persoanele cu TSA (art.I. pct.2 din Legea nr.58/2022), cu obligația ca procedura de autorizare și evaluare a acestora să fie aprobată de Ministerul Sănătății, în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a legii. Acest termen s-a împlinit la data de 6.05.2022.

¹ Legea nr. 58/2022 pentru modificarea Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate și pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

- 3.8. Până la data redactării prezentului punct de vedere, nu au fost adoptate criteriile de autorizare și evaluare a organizațiilor neguvernamentale ca furnizori de servicii conexe actului medical pentru persoanele cu TSA. De asemenea nu a fost adoptată hotărârea de guvern privind completarea programelor naționale de sănătate, deși termenul asumat de reprezentanții MS și CNAS s-a împlinit în iunie 2022.
- 3.9. De mai mult de 2 ani, persoanele cu TSA și familiile acestora, așteaptă ca autoritățile competente să își îndeplinească obligațiile legale privind implementarea programului de sănătate, iar fiecare zi de întârziere înseamnă scăderea șanselor la recuperare.
- 3.10. Este dureros faptul că bugetul necesar finanțării subprogramului a fost alocat încă din anul 2021. 200 milioane lei au fost irosite în anul 2021 din cauza incapacității autorităților competente de a elabora și implementa acest subprogram. Această sumă era suficientă pentru acoperirea a 1,5 milioane de ședințe de terapie, peste 3500 de persoane fiind lipsite în mod nejustificat de accesul la terapia zilnică.
- 3.11. În aceste condiții, considerăm necesară semnalarea către Guvernul României, a necesității elaborării de urgență a hotărârii de guvern privind modificarea HG nr.432/2002 prin introducerea subprogramului național de sănătate destinat persoanelor cu TSA.

RECOMANDĂRI

În raport de considerentel expuse, formulăm următoarele RECOMANDĂRI :

- **Elaborarea, de urgență, de către Guvernul României, a hotărârii de guvern privind modificarea HG nr.432/2002 prin introducerea subprogramului național de sănătate privind acordarea de servicii medicale și servicii conexe pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, astfel cum s-a obligat în plenul CES din 22.03.2022.**